

Danes bi vam rada predstavila **ODLIKE GLEDALIŠKE OLIKE**.

Najprej nekaj besed na splošno o bontonu. Bonton je nauk oz. predpis o lepem vedenju. Temelji na družbenih odnosih in se odraža v medsebojnih človeških stikih. Nastal je, da bi se ljudje izognili nesporazumom, ki se zgodijo zaradi drugačnih pogledov na določeno situacijo in različnega obnašanja v njej. Po bontonu ni nič kar tako, brez razloga ampak ima vsako določilo svoj smisel.

Najstarejši pisni dokument o lepem vedenju je Knjiga obredov, ki je bila ustvarjena pred dvema tisočletjema na Kitajskem. Bila je napisana na lesenih ploščah. Za prvi pravi bonton pa se šteje delo Odnos z ljudmi, ki je bilo napisano v 18. tisočletju.

Temeljna pravila o lepem vedenju so sestavni del kulture vsakega naroda, med posameznimi narodi oz. kulturami pa se bonton razlikuje. V času razvoja človeštva so se pravila prenašala iz generacije v generacijo in se pri tem ves čas preoblikovala, dopolnjevala, spreminjala in se prilagajala novim okoliščinam.

Poznavanje pravil lepega vedenja omogoča vsakemu človeku, da se lažje, varneje in z več samozavesti giba v družbi. Način kako se vedemo v družbi, to pa vključuje tudi obnašanje ob obisku gledališča, pove pravzaprav vse o nas in o tem, koliko cenimo sebe in spoštujemo druge. Spoštovanja si namreč ne moremo kupiti, ampak si ga pridobimo z dejanji.

Glede na to, da se bomo udeleževali gledaliških prireditev, če ne drugače pa vsaj po šolski obveznosti, bi jaz malo več spregovorila o pravilih tamkajšnjega obnašanja, kjer je zelo malo stvari predpisanih, malo zahtevanih, a veliko pričakovanih. Pri bontonu, ki velja ob obisku gledališča, je bistveno, da s svojim vedenjem ustvarjamo pozitiven vtis o nas in da z njim vplivamo na dobro počutje vseh, ki so prisotni na prireditvah, vključno z nami samimi.

Začne se že pred samo predstavo. Vstopnice za ogled prireditve so skoraj vedno na voljo že v predprodaji. Ponekod so možne tudi rezervacije in nakup prek interneta. Gledališča ponujajo svojim obiskovalcem tudi možnost nakupa abonmajskih vstopnic, kar prinaša kar nekaj ugodnosti.

Izkoristimo ponujene možnosti, da se izognemo gneči. Ob nakupu vstopnic bodimo pri blagajni potrpežljivi. Četudi se znajdemo v gneči, se ne prerivajmo, ne bodimo nestrpni in se ne pritožujemo.

Kadar pa smo s posebnim vabilom in priloženimi brezplačnimi vstopnicami vabljeni na prireditev, je vljudno, da se dogodka udeležimo. V nasprotnem primeru se pravočasno opravičimo.

Zamujanje na ogled kulturne prireditve je nezaželeno in celo neopravičljivo. Zato bodimo točni. Naj nam ne bo zoprno priti prezgodaj. Čas lahko koristno in prijetno izkoristimo s klepetom z ostalimi obiskovalci, s prebiranjem gledaliških oz. koncertnih listov, ter konec koncev umirimo svoje telo in duha pred ogledom kulturnega dogodka.

Beseda gledališče v širšem pomenu označuje vsako odrsko dogajanje pred občinstvom.

Jaz bi se osredotočila na koncert klasične glasbe, ki ga bomo letos vsi obiskali v sklopu programa glasbene vzgoje.

Torej koncert klasične glasbe. **Dvorana se napolni** z obiskovalci, ura napoveduje začetek imenitnega koncerta, ozračje v dvorani je napeto in v zraku je veliko pričakovanje. Na oder stopijo prvi člani orkestra in obiskovalci jim navdušeno zaploskamo.

Na začetku in ob koncu koncerta se dirigent rokuje s prvo violino koncerta, koncertnim mojstrom, ki sedi na njegovi levi strani. Rokovanje na začetku koncerta v simbolnem smislu pomeni pozdrav dirigenta celotnemu orkestru, na koncu pa

zahvalo vsem članom orkestra za sodelovanje in priznanje za izvedbo. Se vam sliši to znano? Ja, tega smo vajeni tudi na športnih tekmovanjih, ko se na začetku nasprotni ekipi pozdravita in si na koncu podata roke, pohvalita igro ena druge.

Še posebej moramo biti pozorni, kdaj ploskamo med koncertom. Če nismo povsem prepričani, kdaj je aplavz dovoljen oz. kdaj je skladba zaključena, počakajmo, da najprej zaploskajo boljši poznavalci potem pa se jim pridružimo. Na koncertih namreč ne ploskamo po vsakem stavku, ampak šele ob koncu skladbe.

Ob koncu koncerta nastopajoče prav tako nagradimo z aplavzom. S ploskanjem jih nagovorimo k ponovni izvedbi skladbe. Ampak z zahtevami nikar ne pretiravajmo, saj si nastopajoči po dobro opravljenem delu zaslužijo počitek,

Z aplavzom jih tudi pospremimo z odra. Vljudno je počakati, da se oder sprazni, da ga zapustijo vsi nastopajoči, in šele takrat zapustiti svoj sedež v dvorani.

Z nekaterimi pravili ali bolje rečeno pričakovanji sem vas jaz na kratko seznanila. Če vas pa zanima kaj več, si lahko preberete v različnih knjigah. Ena od teh je tale, ki jo držim v rokah. Odlike gledališke olike Saše Šepec.

Predvsem pa naj nas ti napotki vzpodbudijo k razmišljanju in iskanju ter oblikovanju lastnega sloga. Pomembno je le, da ta ne odstopa od nekaterih pravil, ki jih je potrebno upoštevati ob vstopu v kulturno ustanovo in ob spremljanju dogodka. Naj bo lastni slog nadgradnja tega, česar se vsi lahko naučimo. Naj bo lastni slog pečat vsem pravilom in normam. In predvsem, naj lastni slog nikoli ne vpliva na to, da bi se zaradi njega ostali ljudje počutili neprijetno.

Tako, to je vse. Upam, da ste izvedeli kaj novega, koristnega. Pa da boste to upoštevali in uporabili pri nadaljnjih obiskih kulturnih prireditev.